

Tekniska studiebesök

Statistik för 2014

Johan Strandberg

Författare: Johan Strandberg, IVL Svenska Miljöinstitutet

Medel från: Business Sweden

Fotograf: Johan Strandberg

Rapportnummer: C 67

Upplaga: Finns endast som PDF-fil för egen utskrift

© IVL Svenska Miljöinstitutet 2014

IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Box 210 60, 100 31 Stockholm

Tel: 08-598 563 00 Fax: 08-598 563 90

www.ivl.se

Rapporten har granskats och godkänts i enlighet med IVL:s ledningssystem

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Summary	4
1 Bakgrund.....	5
2 Metod och avgränsning.....	6
3 Resultat och diskussion	7
3.1 Besökande länder	7
3.2 Besökare fördelat per län	8
3.3 Motiv till besöken	9
3.4 Branschfokus.....	10
3.5 Typ av besökare.....	11
3.6 Uppföljning	12
4 Gemensam hantering för uppföljning	13
5 Slutsatser.....	15
Bilaga 1 Respondenter	16
Bilaga 2 Antal besökare per land.....	17
Bilaga 3 Antal besök per region och anläggning	18
Bilaga 4 Definition av branschsegment.....	19

Sammanfattning

Studien omfattar statistiksammanställning över de utländska besöksdelegationer som besökte svenska besöksanläggningar för miljöteknik under 2014. Dataunderlaget samlades in av de regionala miljötekniknoderna i ASSET. Totalt omfattar undersökningen 80 besöksmottagare, vilka från januari till och med november 2014 tog emot sammanlagt 9 800 besökare, vilket är ungefär i paritet med föregående år. Förändring i besöksantal har skett på anläggningsnivå, men har då att göra med att de lokala förutsättningarna ändrats. Den absoluta majoriteten av besöken kommer till de tre storstadsregionerna och utgörs av besökare från närliggande länder som Danmark och Frankrike eller från BRIC-länderna. Fokus för besöket är oftast "hållbara städer", men det är oklart om det är efterfråge- eller tillgångsstyrt. Underlagen från besöksmottagarna visar även i år på att uppföljningen av besöken är knapphändig, sannolikt för att den inte ligger i besöksmottagarens uppgift då de är organiserade för att enbart ta emot besöken och ge dem en bra bild av Sverige och svenskt kunnande. Uppföljningen bör ligga hos de som har intresse och mandat för det. Om det ska kunna hända måste information om besöken kunna delas mellan anläggningar, främjandeaktörer och företag.

Summary

The study includes statistical summary of the visits of foreign delegations that visited the Swedish visitor facilities for environmental technology in 2014. The data used was collected by the regional nodes in ASSET. In total, the 80 facilities in the survey, from January to November 2014 received a total of 9.800 visitors, which is roughly on par with last years'. Change in number of visits occurred at the plant level, but then has to do with change of local conditions. The absolute majority of the visits came to the three metropolitan areas and consist of visitors from neighbouring countries such as Denmark and France, or from the BRIC countries. The focus of the visit was usually "sustainable cities", but it is unclear if this is demand or supply driven. The documents from visits recipients also show this year that the follow-up of visits are sketchy, probably because it is not in the main recipient task. The follow-up should rest with those who have interest and mandate for it. If it is to happen, information about the visits must be shared between facilities, business facilitators and companies.

1 Bakgrund

Denna rapport utgör en delrapportering inom det uppdrag som Business Sweden lagt på föreningen svensk miljöteknik (ASSET) gällande utveckling av en nationell besökshantering. IVL Svenska Miljöinstitutet har ansvarat för sammanställningen av den information som medlemmar i ASSET bidragit med och denna rapport i sin helhet.

Målet med uppdraget är att tillämpa och ytterligare förbättra den struktur för insamling av statistik av inkommande besök inom miljöteknikområdet som arbetats fram. Denna ska passa organisationer verksamma inom Asset men även andra viktiga mottagarorganisationer, såsom offentliga verksamheter där det finns ett incitament att lämna ut underlag för statistik.

Beställarens förväntade effekter och mål:

1. Förbättring av mallar och rapporteringsstruktur för insamling av besöksstatistik.
2. Sammanställning av besöksstatistik och analys av denna gällande inkommande utländska besökare under 2014, levererad första kvartalet 2015.
3. Skapa gemensam hantering för uppföljning av besök
4. Få fler organisationer att rapportera in sina besök.
5. En redogörelse för vilka centrala aktörer och betydande besöksobjekt som projektgruppen fått visshet om, men som inte omfattas av statistiksammanställningen samt en redogörelse för möjligheter och utmaningar att få in statistik från dessa.

Informationen från besöksanläggningarna har samlats in av Hanna Eriksson Lagerberg, IVL Svenska Miljöinstitutet; Ayumi Nakamura, Sustainable Business Hub; Johanna Högländer, Sustainable Sweden Southeast; Sofia Börjesson, Business Region Göteborg; Frida Vikström, Teknikdalen; Jenny Åkermark, Kompetensspridning i Umeå AB.

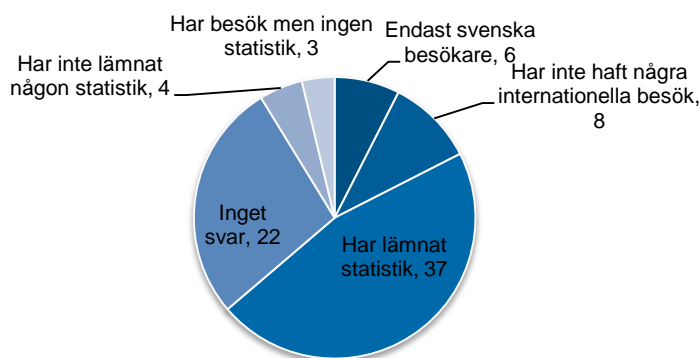
2 Metod och avgränsning

2014 års insamling av statistik förändrades något i jämförelse med tidigare år. 2013 års statistik visade att ett fåtal anläggningar tog emot den absoluta majoriteten av besöken, men att kvaliteten på statistiken ofta var dålig. Årets insatser fokuserades därför på att förbättra kvaliteten på underlagen från de anläggningar som antogs ha mer än 20 besök per år.

Detta gjordes genom att respektive regionala organisation fick i ansvar att tidigare förse anläggningarna med underlag, samt därmed också påminna om att arbetet utförs även detta år. Urvalet av anläggningar gjordes av de regionala organisationerna; Sustainable Business Hub (Malmö), Sustainable Sweden Southeast (Kalmar), Stockholm Cleantech, Business Region Göteborg, Green Business Region (Gävleborg/Dalarna) och Kompetensspridning i Umeå. Från regioner där det inte finns representanter i ASSET har alltså ingen statistik rapporterats.

Ytterligare en skillnad mot förra årets undersökning var att Västra Götaland och Skåne var betydligt bättre representerat. Det har gjort att även om urvalet av kontaktade anläggningar begränsades så ökade det totala antalet i undersökningen.

Totalt kontaktades 80 olika besöksmottagare och besöksobjekt. Dessa finns listade i bilaga 1. I Figur 1 visas hur många av dessa som hade statistik över besöken och följaktligen har levererat denna till projektgruppen, men även antalet anläggningar som av olika anledningar inte kunnat eller velat bidra med underlag till arbetet. De 37 som bidragit till studien motsvarar 46 % av de kontaktade organisationerna.

Figur 1 Svarefrekvens samt orsak till varför man inte levererat dataunderlag till projektet.

Det bör noteras att eftersom sammansättningen av respondenter förändrats mellan 2013 och 2014 är det inte möjligt att analysera trender eller förändringar i exempelvis det totala besöksantalet. De enda siffror som är jämförbara är besöksanläggningarnas egna siffror, under förutsättning att besöken bokförts av anläggningen på samma sätt.

Det ska också noteras att för två av de stora besöksanläggningarna fick antaganden göras om gruppstorlek för att kunna översätta antal besök per månad och antalet delegationer per land till exakt besökarantal per land. Det gör att ingenstans där exakt besökarantal eller gruppantal redovisas är det helt korrekta siffror. Den totala volymen ska dock vara korrekt.

3 Resultat och diskussion

Sammanlagt har cirka 9 800 besökare registrerats under de elva första månaderna av 2014, hos de 37 organisationer som kunnat leverera underlag till sammanställningen. Dessa ingick i ungefär 450 besöksgrupper. Det har skett förbättringar avseende kvaliteten på statistik hos vissa av anläggningarna från förra året. Osäkerheten bedöms dock fortfarande vara så pass hög på många ställen att både antalet besökare och besöksgrupper avrundas för att inte ge falska förespeglningar om exaktheten i statistiken.

3.1 Besökande länder

Ett illustrativt exempel på hur kvaliteten på underlaget och sammansättningen av respondenter betyder mycket för resultatet är kategorin besökande länder. Förra året var det besökare som benämndes ”internationellt” som var i majoritet. Därefter kom Kina på andra plats och Danmark på tredje. Alltså har anläggningarna förbättrat detaljeringsgraden i underlagen till i år.

Under 2014 har flest besök kommit från Danmark (1 312) och därefter Kina (788) och Norge (567). Först på femte plats kommer ”Blandade”, vilket representerar de delegationer där flera olika länder deltar. Övriga sex länder av de 10 mest förekommande besökarna återfinns i Tabell 1.

Tabell 1 De tio vanligaste besökande länderna under 2014.

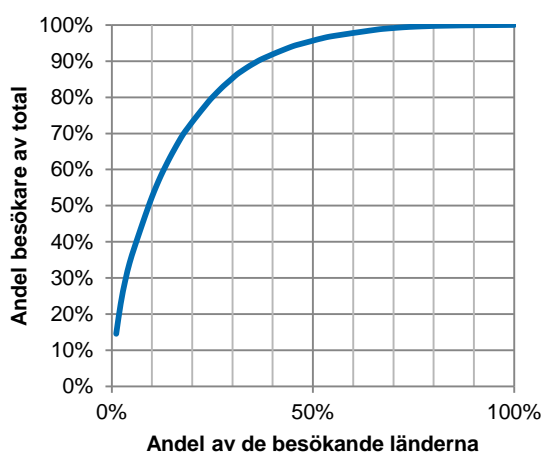
	Land	Antal besökare
1	Danmark	1312
2	Kina	788
3	Norge	567
4	Frankrike	474
5	Blandade	473
6	Ryssland	367
7	Japan	358
8	USA	332
9	Tyskland	328
10	Kanada	320

Att Danmark blivit den vanligaste nationaliteten hos besökarna beror till största delen på att underlaget från Skåne förbättrats, inte på att danskarna rest till Sverige för studiebesök i större omfattning. Hela 75 % av de danska besöken till Sverige gick till Skåne. I övrigt ligger antalet danska besök ungefär i paritet med föregående års.

I övrigt kan man inte dra några slutsatser om länder som är särskilt väl representerade bland besökare inom en specifik bransch eller med ett specifikt motiv till besöket. Detta kan bero på att underlaget för motiv och bransch är för dåligt eller att det helt enkelt inte finns några mönster där.

Vad gäller typen av besökare kan man se att de länder som har haft få besök har en relativt hög andel högnivåbesökare. Mer om detta under avsnitt 5 ”typ av besökare”.

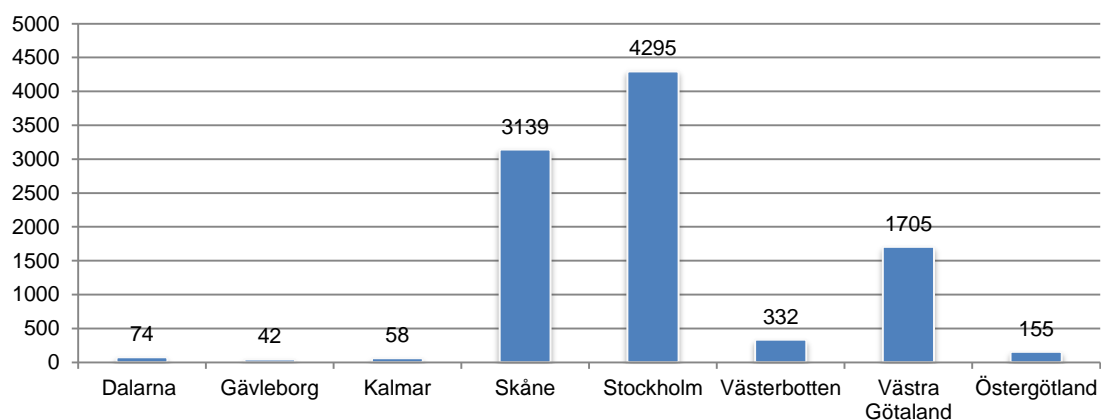
Totalt besöktes de svenska besöksanläggningar för miljöteknik av 91 olika nationaliteter. Datat är inte normalfördelat, vilket inte heller var att vänta. I Figur 2 visas den kumulativa fördelningen mellan andelen av de besökande länderna. Här kan man se att 80 % av besöken kommer från 25 % av länderna och mer än 50 % från de 10 % mest frekvent besökande länderna. Det är med andra ord inte slumpen som styr vilka länder besökarna kommer ifrån. De är att finna i BRIC-länderna samt länder som är någorlunda närliggande såväl geografiskt som tekniskt.

Figur 2 Kumulativ fördelning av besökare mellan andelen av de besökande länderna.

3.2 Besökare fördelat per län

De tre storstadsregionerna får överlägset flest besök. Stockholm står för 44 %, Skåne 32 % och Göteborg 17 % av den totala volymen besökare, vilket sammanlagt utgör 93 %.

Figur 3 Antal besökare januari 2014 till och med november 2014 uppdelat per län.

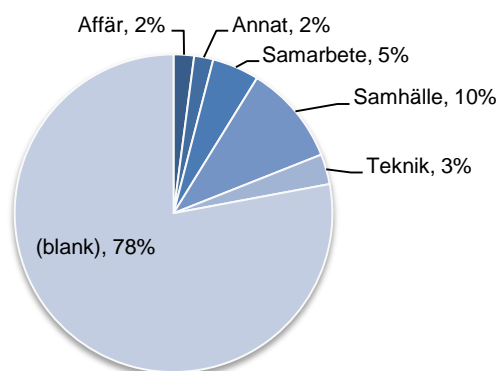
I Stockholm har det i år skett en förändring i inbördes ordning mellan besöksanläggningar, där Norra Djurgårdsstaden i år varit den mest besökta anläggningen och har tagit emot 1 000 fler besökare i år jämfört med förra året, medan GlashusEtt som en konsekvens av delvis ändrad verksamhetsinriktning har minskat något. Detaljerad information om antal besökare för respektive anläggning finns i bilaga 3. Precis som när det gällde vilka länder som kommer på besök finns en stor skevhet i datasetet med avseende på vilka anläggningar de besöker. De tre mest besökta anläggningarna (Norra Djurgårdsstaden, GlashusEtt och Västra hamnen i Malmö) lockade mer än 50 % av besökarna.

Eftersom metoden och antalet respondenter förändrats från föregående år går det inte att se trender över tid vad gäller det totala antalet besökare. Däremot är det möjligt för de anläggningar där man kan förvänta sig att bokföringen av besök sker på samma sätt som föregående år. De flesta av dessa anläggningar verkar ta emot ungefär lika många besökare som 2013. En anläggning som sticker ut från den trenden är Tekniska Verken i Linköping, som haft betydligt färre besökare under 2014. Orsaken till detta är inte känd, men det verkar inte vara så att det är Sverige i allmänhet som minskat i attraktivitet.

En uppenbar fara finns i det faktum att samma besöksdelegation besöker flera anläggningar i en och samma stad och på så vis skulle kunna öka antalet besökare i den här sammanställningen, eftersom antalet besökare räknas hos anläggningarna som sedan summeras. Men om man går in i detalj kan man hitta några delegationer som sannolikt dubbelräknas, men de är inte så många att det påverkar statistiken i någon större omfattning.

3.3 Motiv till besöken

Den här sammanställningen av besöksstatistik har som övergripande mål att jobba med försäljningen av miljöteknik från Sverige, som ett resultat av eller där ett besök varit en del i försäljningen. Motiv till besöken beskriver därför var i säljprocessen besökaren befinner sig. Ett besök i samhällssyfte genererar antagligen inte någon direkt affär medan ett besök i affärssyfte har större sannolikhet att generera en affär i ett kortare perspektiv.

Figur 4 Fördelning av angivna motiv till besöket, sett ur ett säljperspektiv.

Den största andelen besök har som kan ses i Figur 4 även i år ingen notering om i vilket syfte man genomfört besöket. Det ska dock poängteras att många av besöksanläggningarna frågar efter den typen av information, men den noteras alltså i regel inte. Av det totala antalet besök fördelar sig 13 % av besökarna i kategorierna teknik och samhälle, medan endast 2 % utgörs av affärsbesök.

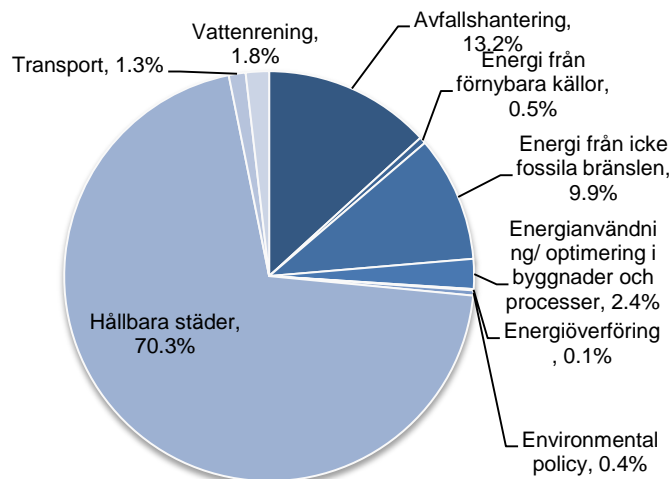
Det finns en stor andel besök där motivet till besöket inte har noterats, även om det kan ha varit känt vid besöket. Det har sannolikt att göra med att de mottagare som tar emot flest besök har som uppgift att ta emot besöket och att göra det bra. Vilket inte ett noterat syfte med besöket är något som behövs för att göra.

Andelen affärsbesök, som bara utgör 2 % av det totala antalet besökare, är med tanke på studiens avgränsning inte särskilt konstig. Till nätverk och kommunala aktörer kommer mestadels de som är intresserade på ett allmänt eller generellt plan. Vill man göra affärer inom ett visst tekniksegment tar man sannolikt direktkontakt med företag inom detta.

Generellt ska man dock vara försiktig i tolkningen av den här informationen. Klassificeringen är högst subjektiv och sannolikt ligger de största skillnaderna i hur man tolkat kategorierna.

3.4 Branschfokus

Besöken har vidare delats in efter vilket branschsegment som är i fokus för besöket. Förutom ”hållbara städer” har branschsegmenten följt den indelning som användes av Vinnova för kartläggningen av miljötekniksektorn¹. Hela listan över branschsegmenten finns i Bilaga 4. Ofta är det så att man vill se flera olika segment. Speciellt när det handlar om det som benämns som samhällsbesök, vilka är intresserade av planering och större samhällsstrukturer.

Figur 5 Andelen besök genomförda fördelat efter branschfokus.

¹ Strandberg J, Bergfors L, Fortkamp U, Lindblom E, Knutsson H, Nakamura A, Brundin J, 2013: Företag inom miljötekniksektorn 2007-2011, VA 2013:06.

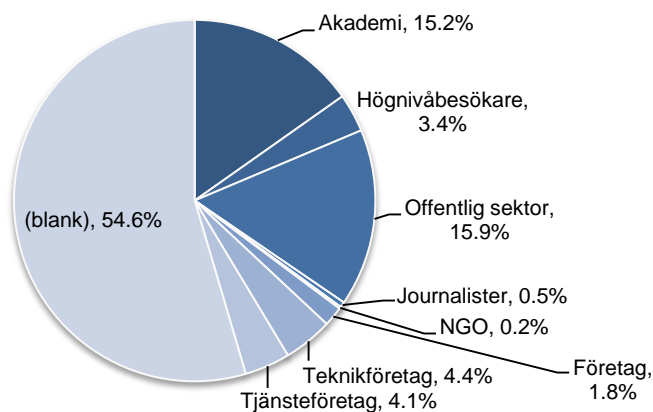
Området hållbara städer är det som besökts allra mest under 2014. Detta är Norra Djurgårdsstaden och Hammarby Sjöstad i Stockholm, Älvrummet i Göteborg, Ålidhem i Umeå och i vissa fall Tekniska Verken i Linköping. Området är brett till sin karaktär och kan innehålla allt från samhällsplanering till teknik för dagvattenhantering, men det ger en fingervisning om att många av besöken inte är så specifika i sitt fokus. Vidare kan man anta att en stor del av innehållet i besöken är tillgångsbaserade, alltså att besökarna får se det vi har tillgång till. Dessutom, i och med urvalet av respondenter får vi en överrepresentation av samhällstjänster, som en del i den hållbara staden.

3.5 Typ av besökare

Besökarna har delats in i kategorier med avseende på vilken yrkesgrupp de tillhör. Precis som i fallet med motiven till besök, finns det inga uppgifter på det stora flertalet besökare, vilket kan ses i Figur 6. Där det finns information är offentlig sektor, akademi och företag ungefär lika väl representerade.

I kategorin ”offentlig sektor” har både politiker och tjänstemän räknats, i ”akademi” består i regel av utländska studenter och ibland av forskarkonsortier. Företagen har, när det är möjligt, delats in i vilken typ av företag de är. Bland tjänsteföretagen finns konsulter och arkitekter och bland teknikföretagen leverantörer av produkter och system.

Man kan dock anta att fördelningen mellan besökartyper inte är den samma som hos det totala antalet besökare. Detta eftersom de organisationer som angett besökartyp i sig representerar företags nätverk eller universitet, vilka har en överrepresentation av besök från företag eller akademi.

Figur 6 Andelen besök fördelat på besökartyper.

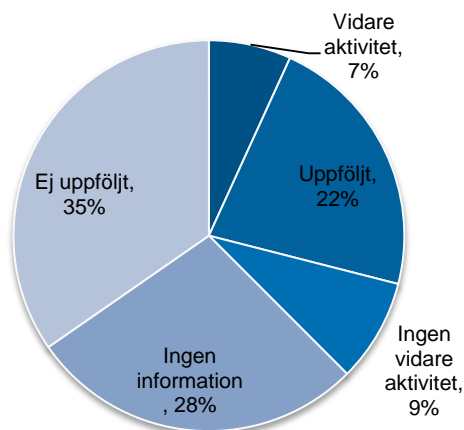
Resultaten visar att ingen av regionerna har någon överrepresentation av en särskild besökartyp. Man kan heller inte se att besökartyperna är kopplade till särskilda branscher eller motiv. Däremot är det tydligt att bland de länder som haft ett fåtal personer på besök i de svenska besöksanläggningarna är högnivåbesöken överrepresenterade. Till detta fenomen finns tre alternativa eller kompletterande

förklaringar. Den första är att diplomaterna tjänar som förtrupper i en inledningsfas av en process som sedan går vidare med besök från offentlig sektor eller företag. Den andra är att stora besöksvolymerna inte genereras av högnivåbesök eftersom antalet besökare av den kategorin är starkt begränsat, till skillnad från exempelvis offentlig sektor. Den tredje är att de länder som inte besöker Sverige i så stor omfattning har knappare resurser och mindre möjligheter till utländska studiebesöksresor. Då är de svenskebaserade diplomaterna de enda vi får möjlighet att ta emot.

3.6 Uppföljning

Besöken har i viss utsträckning följts upp för att ge översikt över hur många av besöken som lett till vidare aktivitet. Vad som är "vidare aktivitet" eller "uppföljning" blir väldigt subjektivt, men begreppen bör fånga om man på något sätt varit i kontakt efter genomfört besök eller om själva besöket var den enda kontakten.

I knappt två tredjedelar av fallen finns det ingen information om huruvida man följt upp besöket eller så har man noterat att ingen uppföljning gjorts. Då antas att så inte är fallet, det vill säga att uppföljning saknas. 38 % av besöken är uppföljda på något sätt, men 9 % har inte gett någon vidare aktivitet, i 22 % av besöken framgår inte vad som hände sedan och 7 % har lett till vidare aktivitet. Det ska dock poängteras att eftersom besöken ofta kan vara en del i ett samarbete eller insäljning är 7 % där fortsatt aktivitet är naturligt, inte likvärdigt med att besöket i sig och uppföljningen av det var det som ledde till aktivitet.

Figur 7 Andelen uppföljda besök och resultat av dessa.

4 Gemensam hantering för uppföljning

Beställaren av den här undersökningen har uttryckt en önskan om att kunna skapa gemensam hantering för uppföljning av besök. Ordet uppföljning medger åtminstone två olika tolkningar i det här läget. Den ena är att man följer upp besöket på själva anläggningen i syfte att ta reda på hur man upplevde denna. Om ljudet i högtalaranläggningen var bra, kaffet var gott, informationen relevant och bemötandet trevligt. Den andra är tolkningen är att man följer upp och frågar besökaren om något var av affärsmässigt intresse.

Det är viktigt att skilja på de roller olika aktörer har, när man diskuterar en gemensam hantering. Besöksanläggningarna i den här undersökningen är ofta ägda av kommunalägda bolag eller kommunerna själva, vilket gör att de bara har mandat och incitament att följa upp besöket, men inte mer. De kan möjligen peka i rätt riktning om affärsmässigt intresse dyker upp, men kan och får ofta inte göra det. Det är en av orsakerna till att den här undersökningen visar att besöken inte följs upp i större utsträckning.

Den andra anledningen står att finna i hur besökaren kommer till anläggningen. Här finns det fyra olika typfall:

1. Antingen kommer besökarna till anläggningen efter att ha sökt upp den själv, vilket verkar vara fallet med många av de delegationer som kommer från de mest frekvent besökande länderna. Här har anläggningen hela kontakten med delegationen och därmed också möjlighet och ansvar för uppföljning.
2. Ibland kommer besökaren dit tillsammans med ett av de företag som använder anläggningen som referens. Då får man anta att uppföljning sköts av företaget självt i rent affärsmässigt intresse.
3. Eller så kommer de tillsammans med en statlig främjare. Det kan vara exempelvis Business Sweden, IMT eller UD, som genom ett besök till någon av anläggningarna hoppas kunna intressera besökarna för affärer med svenska företag. I de fallen kan naturligtvis anläggningen också skicka ut samma förfrågan om hur besökaren upplevde anläggningen, men det är mer troligt att främjaren tar en större och mer sammanhållande roll i den uppföljningen. Och i det fallet skulle vara naturligt om främjaren återkopplar med sådan eventuell information till anläggningen.

I en del av de främjargenererade besöken är också en regional aktör inblandad, som med god kännedom om lokala företag och anläggningar fungerar som koordinerande underkonsult. Dessa levererar då ett besöksprogram inom önskad inriktning och står som utförare av detta. De lokala aktörer som arbetar med tekniska studiebesök har i regel ett eget intresse i att det blir affärer med de lokala företagen. Det här är alltså en situation där bägge främjandeorganisationerna skulle kunna ha ett intresse i en affärsmässig uppföljning, vilken rimligen bör kunna koordineras.

4. Ett fjärde alternativ är att besöken kommer tillsammans med de regionala främjarna som fått själva besöksförfrågan. Eftersom de är intresserade av att främja affärer antas att uppföljning sker av den lokala aktören eller involverade företag.

Poängen med att ha en gemensam hantering av uppföljning får antas skulle vara att man vill säkerställa att vi som land tar hand om det intresse som visas för vårt kunnande och gärna att detta omsätts till företagskontakter. Att inga besök, vare sig de är affärsgenererande eller ej, faller mellan stolarna. Det faktum att en gemensam hantering skulle ge bättre underlag till statistik såsom den här får ses som en bonus i sammanhanget. Med det i åtanke bör man rikta in ett gemensamt system på de fall där man kan anta att besökarna inte skulle tagits omhand efter besöket. Det innebär att den gemensamma hanteringen ska omfatta de "direkta" besöken och i viss mån de främjargenererade.

En förebild för en sådan hantering är Google. Genom att de vet vilka hemsidor du besöker har de möjlighet att rikta reklam till dig som de vet är relevant. Om du varit på olika hemsidor och letat efter en ny kamera, kommer annonser för kameror att dyka upp på Facebook eller i marginalen på tidningarnas webb-upplagor. Eftersom att vi vet vilka anläggningar våra besökare varit på och vilka deras motiv varit för detta bör det göras samma typ av uppsökande uppföljning. Men det förutsätter att de som har intresse och möjlighet till det också har informationen om att besöket ägt eller äger rum.

För de direkta besöken, där inga andra än anläggningarna har kontakt med besökarna är det inte rimligt att anta att de ska administrera kontakter med företag efter genomförda besök, eller fånga upp eventuellt affärsmässigt intresse. Inom arbetet med hemsidan *www.envirosweden.com* har ett verktyg skapats för att hantera bokningar av studiebesök via anläggningarnas hemsidor. Poängen med detta är att besök som hanteras med verktyget blir "synliga" för företag som är kopplade till anläggningen. Företag som Malmbergs och Envac har varit mycket positiva till verktyget och har menat att de skulle ha stor nytta av det om det användes. Problemet har varit att anläggningarna inte sett tillräckligt stor vinning av att använda verktyget för att kunna motivera den kostnad det skulle innebära för dem. Att lösa den knuten genom att skapa större nytta för anläggningarna med verktyget är möjligt genom att göra det ännu mer användarvänligt, men det är troligt att det ändå inte kommer att motivera kostnaden, speciellt som ytterligare utveckling skulle göra det dyrare. De signaler som anläggningarna gett är att man sannolikt skulle behöva sänka eller helst ta bort kostnaden för verktyget för att det skulle användas. Det innebär alltså att någon annan behöver tillhandahålla och betala för verktyget.

De besök där en eller flera främjarorganisationer är inblandade ligger antagligen inte problemet i ovilja att involvera företag, utan snarare i att kontaktnätet behöver göras vidare, ansvarsfördelningen tydligare och uppföljningen gemensam. Detta bör kunna ske genom ett samarbete mellan regionala och statliga aktörer där man utnyttjar respektive organisations styrkor på bästa sätt. Att utarbeta ett förslag för hur detta ska ske ligger inte inom ramen för denna studie utan kommer att behöva tas fram tillsammans med övriga organisationer, med hänsyn tagen till dessas mandat, finansiering och uppgift.

5 Slutsatser

- Under januari till och med november 2014 har ungefär 9 800 besökare tagits emot vid svenska referensanläggningar för miljöteknik, vilket är ungefär i samma omfattning som tidigare år.
- Den typiske besökaren är fördelad lika mellan offentlig sektor, företag och akademi, kommer från BRIC-länderna eller till Sverige närliggande länder och har besökt en kommunal anläggning på temat "hållbara städer" i någon av de tre storstadsregionerna. Denna beskrivning fångar ca 60 % av de genomförda besöken.
- Under 2014 har både organisationen och mängden insamlad statistik förbättrats genom att arbetet utförs av de lokala miljötekniknoderna, som har goda kontakter med besöksanläggningarna.
- För att ytterligare kunna förbättra uppföljningen av besök behöver statistiken också omfatta främjandeorganisationer, för att genom detta få reda på hur besöken kommer till anläggningarna.

Bilaga 1 Respondenter

Län	Respondent
Dalarna	Borlänge kommun
Dalarna	Borlänge Energi
Dalarna	Falu Energi och vatten
Dalarna	Falu kommun
Dalarna	High Voltage Valley
Gävleborg	FPX
Gävleborg	Gästrikre återvinnare
Gävleborg	Gävle Energi
Göteborg	Framtiden / Gårdsten
Göteborg	GoBiGas
Göteborg	Green Gothenburg
Göteborg	Gryaab
Göteborg	Göteborgs Energi
Göteborg	Göteborgs Hamn
Göteborg	Renova
Göteborg	Älvrummet
Göteborg	Kretsloppsparken
Stockholm	GlashusEtt
Stockholm	Hammarby Sjöstadsverk
Stockholm	Norra Djurgårdsstaden Innovation
Stockholm	Stockholm Cleantech
Västerbotten	AB Bostaden
Västerbotten	INAB
Västerbotten	Kompetensspridning i Umeå
Västerbotten	Länsstyrelsen Västerbotten
Västerbotten	ULTRA
Västerbotten	UMEVA
Västerbotten	Umeå Energi
Västerbotten	Umeå Energi
Västerbotten	Umeå Hamn
Västerbotten	UPAB
Östergötland	Tekniska Verken
Västra Götaland	Trollhättan Energi
Västra Götaland	Borås Energi och Miljö
Västra Götaland	Lidköpings kommun
Kalmar	Stena recykling
Kalmar	Cementa
Kalmar	Karlskrona Komun
Kalmar	E On
Kalmar	Vatten och Samhällsteknik AB
Kalmar	Kalmar Energi
Kalmar	More Biogas i Småland AB
Kalmar	Sustainable Sweden South East
Skåne	Sustainable Business Hub
Skåne	Malmö Stad
Skåne	Malmö Stad
Skåne	Malmö Stad
Skåne	Gröna tak institut
Skåne	E.ON
Skåne	VA Syd
Skåne	VA Syd
Skåne	VA Syd
Skåne	Sydvatten
Skåne	NSVA
Skåne	Öresundskraft
Skåne	Region Skåne
Skåne	Invest in Skåne
Skåne	Helsingborg Stad
Skåne	Helsingborg Stad
Skåne	Lomma kommun
Skåne	Lunds kommun
Skåne	Kristianstads kommun
Skåne	Kristianstads Biogas
Skåne	Krinova
Skåne	Stena Recycling
Skåne	Ronneby kommun
Skåne	Karlskronahem
Skåne	Eco Science
Skåne	Swedavia
Skåne	Rindi Energi
Skåne	Media Evolution
Skåne	Skanska
Skåne	Skanska
Skåne	InnoVentum
Skåne	Steen Ström
Skåne	Envac
Skåne	Boverket
Skåne	Privat guide 1
Skåne	Privat guide 2
Skåne	Privat guide 3

Bilaga 2 Antal besökare per land

Danmark	1312
Kina	788
Norge	567
Frankrike	474
Blandade	473
Ryssland	367
Japan	358
USA	332
Tyskland	328
Kanada	320
Finland	309
Indien	307
Nederländerna	253
Österrike	220
Sydkorea	215
Polen	198
Storbritannien	191
Taiwan	152
Norden	150
Brasilien	150
Hongkong	142
Malaysia	141
Schweiz	136
Thailand	118
Estland	117
Litauen	113
Lettland	97
Sydafrika	97
Australien	97
Vitryssland	77
Seychellerna	75
Kazakstan	72
Turkiet	71
Ukraina	64
Irland	54
Italien	52
Moldavien	49
Spanien	49
Pakistan	47
Zambia	45
(blank)	45
Vietnam	43
Mongoliet	30
Indonesien	30
Asien	30
Kroatien	30
Afrika	30
Peru	29
Tjeckien	27
Rwanda	27
Belgien	21
Chile	18
Oman	18
Colombia	17
Kenya	17
Sydamerika	17
Zimbabwe	16
Rumänien	16
Armenien	16
Nigeria	16
Filippinerna	15
Angola	15
Luxemburg	11
Botswana	9
Namibia	9
Island	9
Serbien	7
Förenade Arabemiraten	6
Borneo	5
Etiopien	5
Ungern	4
Moçambique	4
Ghana	4
Tanzania	3
Mexico	3
Venezuela	2
Kamerun	2
Paraguay	2
Sudan	2
Karibien	1
England	1
Palestina	1
Kuba	1
Tunisien	1
Bulgarien	1
Haiti	1
Libanon	1
Irak	1
Libyen	1
Nicaragua	1
Argentina	1
Uruguay	1
Grand Total	9800

Bilaga 3 Antal besök per region och anläggning

Stockholm	Σ 3354	Gimonäs återvinningscentral	14
Norra Djurgårdsstaden	2557	Umeå Energicentrum	14
GlashusETT	1725	Hybricon, elbussar	14
Sjöstadsverket	13	UMEVA	11
Skåne	Σ 3139	Hedlunda passivhusförskola	6
Western Harbour	838	Östergötland	Σ 155
Augustenborg	807	Gärstadverket	77
Sysav	544	Biogasanläggningen	21
Emporia	455	Brogatan	17
Filbornaverket	201	Avloppsreningsverket	10
Hållbarheten	129	Lakvattendammarna	10
Karpalund	45	Optiska sorteringen	10
Region Skåne	40	Gärstad ÅVC	10
Rosengård	30	Dalarna	74
City	25	Fågelmyra Återvinningscentral	36
H+	15	Falu Kraft	20
Allöverket	10	High Voltage Walk	10
Västra Götaland	Σ 1705	Bäckelund kraftvärmeverk	4
GoBiGas/Göteborg Energi	793	Falu Återvinning	4
Älvrummet	203	Kalmar	Σ 58
Flera anläggningar	175	More Biogas biogasanläggning vid Mosekrog	41
Kretsloppsparken/Återbruket	155	Kalmar vatten	5
Renova	140	KSRR	5
Ladbussen	107	Vatten och Samhällsteknik	5
Gryaab	62	Mtech pilotanläggning	2
Vision Älvstranden	60	Gävleborg	Σ 42
Kvillebäcken	7	Gävle Återvinningscentral	31
Backa Röd	3	Johannes biokraftvärmeanläggning	11
Västerbotten	Σ 332	Grand Total	9800
Dåva Kraftvärmeverk	99		
Hållbara Ålidhem	69		
Vattenreningsverket	44		
Martinssons Trä m.m.	37		
Klockarbäcken återvinningscentral	24		

Bilaga 4 Definition av branschsegment

Branschsegment	Innehåll
Luftkvalitet	<ul style="list-style-type: none"> – Separation och behandling - olika typer av filterteknik för rening av luft, både industriellt och i bostäder. – Övervakning och kontroll – system för mätning och kontroll av föroreningar, både online och off-line. – Ventilation med tydliga miljövinster – ventilation där fokus ligger på att föra tillbaka energi, eller att genom nya typer av ventilationssystem reducera användningen av energi.
Vattenkvalitet	<ul style="list-style-type: none"> – Separation och behandling - olika avskiljningstekniker såsom omvänd osmos, ultrafiltrering och liknande, samt luftning, oxidation och UV. – System för avloppsrening i liten och stor skala – Övervakning och kontroll - system som arbetar både online och off-line med att mäta föroreningar eller ämnen – Pumpning med tydliga miljövinster - till exempel pumpning med integrerad avskiljning eller energisnål pumpning
Avfallshantering	<ul style="list-style-type: none"> – Insamling av fast avfall - omhändertagande av returbarvar, papper och metall i olika former – Material- och produktåtervinning – Jordförbättring från avfall - kompostering eller hygienisering, omvandling av slam till brukbar jord
Energi från förnybara källor	<ul style="list-style-type: none"> – Vindkraft – Solvärme – Solceller (PV) – Kombinerad solenergi, t.ex. parabolspiegel/termisk teknik – Geotermisk kraft och värme – Vattenkraft, vågkraft, tidvattenkraft, friströmning och annan teknik utan dammar – Vattenkraft, konventionell med dammar
Energi från icke-fossila bränslen	<ul style="list-style-type: none"> – Biobränslen, flytande och fasta, t.ex. etanol, metanol, biodiesel, pellets, flis – Energi från avfall – Kraftvärme från avfall och energiåtervinning – Vätgas, producerad från icke fossila bränslen – Värme från förbränningsprocesser med förnybara bränslen – Biogas
Energiöverföring (distribution och lagring)	<ul style="list-style-type: none"> – Fjärrvärme, spillvärmeåtervinning. – Fjärrkyla – Energilagring (värme, kyla, ej batteriteknik) – Elnät – Energi- och resursåteranvändning/effektivisering i byggnader och processer – Isolering, dock ej energiglas – Styr- och reglerteknik och automation – Värmeteknik – Värmepumpar – Energisnål belysning
Miljörelaterade tjänster och konsulter	<ul style="list-style-type: none"> – Transportplanering – Bullerreduktion – Sanering av byggnader och mark – Substitution eller reduktion av kemikalieanvändning – Stadsplanering

IVL Svenska Miljöinstitutet AB, Box 210 60, 100 31 Stockholm
Tel: 08-598 563 00 Fax: 08-598 563 90
www.ivl.se